EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

NEGALUTINIS
2005/0259(CNS)

12.7.2007

*

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje
(COM(2005)0649 – C6-0078/2006 – 2005/0259(CNS))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Genowefa Grabowska

Glaudesnis bendradarbiavimas tarp komitetų. Darbo tvarkos taisyklių 47 straipsnis

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra *balsavusių narių balsų dauguma*
**I	Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
**II	Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***	Pritarimo procedūra *visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus*
***I	Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
***II	Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***III	Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui*

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu.*** Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....5

AIŠKINAMOJI DALIS.....25

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (COM(2005)0649 – C6-0078/2006 – 2005/0259(CNS))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2005)0649),

– atsižvelgdamas į EB sutarties 61 straipsnio c punktą ir į 67 straipsnio 2 dalį, pagal kuriuos Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C6-0078/2006),

– atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę dėl teisinio pagrindo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 ir 35 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Teisės reikalų komiteto nuomonę (A6-0000/2007),

1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;

2. ragina Komisiją pagal EB sutarties 250 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;

3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;

5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Komisijos siūlomas tekstas	Parlamento pakeitimai
	Pakeitimas 1 1 nurodomoji dalis
atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 61 straipsnio c punktą ***ir 67 straipsnio 2 dalį***,	atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 61 straipsnio c punktą,

Pagrindimas

Teisės reikalų komitetas, į kurį Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas kreipėsi dėl konsultacijos dėl siūlomo reglamento teisinio pagrindo, mano, kad šiam pasiūlymui turėtų būti taikoma bendro sprendimo procedūra.

Pakeitimas 2
3 nurodomoji dalis

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,	***Išbraukta.***

Pagrindimas

Žr. 1 nurodomosios dalies pakeitimo pagrindimą.

Pakeitimas 3
4a nurodomoji dalis (nauja)

	laikydamasi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos,

Pagrindimas

Žiūrėti 1 nurodomosios dalies pakeitimo pagrindimą.

Pakeitimas 4
9 konstatuojamoji dalis

(9) Reglamento taikymo sritis turi apimti visas išlaikymo prievoles, kylančias iš šeimos ar panašų poveikį turinčių santykių, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos visiems išlaikymo kreditoriams.	(9) Reglamento taikymo sritis turi apimti visas išlaikymo prievoles, kylančias iš šeimos***, tėvystės (motinystės), santuokos arba giminystės santykių*** ar panašų poveikį turinčių santykių***, pvz., civilinės partnerystės,*** kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos visiems išlaikymo kreditoriams. ***Tokios prievolės turėtų būti suprantamos pačia plačiausia prasme, t. y. jos visų pirma turėtų apimti visus vykdomuosius raštus dėl periodinių mokėjimų, vienkartinių sumų išmokėjimo, turto nuosavybės teisių perleidimo ir turto padalijimo, kurie nustatomi pagal atitinkamus šalių poreikius ir išteklius.***

Pagrindimas

Būtina šiek tiek patikslinti sąvokos „išlaikymo prievolės“ reikšmę ir aprėptį. Svarbu patikslinti, kad reglamento taikymo sritis apima ir civilinę partnerystę bei tos pačios lyties asmenų partnerystę.

Pakeitimas 5
10 konstatuojamoji dalis

(10) Tarptautinės jurisdikcijos nuostatos šiek tiek skiriasi nuo šiuo metu pagal Reglamentą (EB) Nr. 44/2001 taikomų nuostatų. Siekiant užtikrinti kuo geresnę išlaikymo kreditorių interesų apsaugą ir skatinti tinkamą teisingumo valdymą Europos Sąjungoje, šios nuostatos turi būti patikslintos ir nuo šiol apibrėžti visus įmanomus atvejus, kai egzistuoja pakankamas ryšys tarp susijusių šalių ir kurios nors valstybės narės. ***Nuolatinė atsakovo gyvenamoji vieta valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos narė, daugiau neturi būti Bendrijos teisės normų netaikymo priežastimi, ir nuo šiol negalės būti numatomas joks nacionalinės teisės taikymas.***	(10) Tarptautinės jurisdikcijos nuostatos šiek tiek skiriasi nuo šiuo metu pagal Reglamentą (EB) Nr. 44/2001 taikomų nuostatų. Siekiant užtikrinti kuo geresnę išlaikymo kreditorių interesų apsaugą ir skatinti tinkamą teisingumo valdymą Europos Sąjungoje, šios nuostatos turi būti patikslintos ir nuo šiol apibrėžti visus įmanomus atvejus, kai egzistuoja pakankamas ryšys tarp susijusių šalių ir kurios nors valstybės narės.

Pagrindimas

Atsižvelgiant į derybas Hagos konferencijoje dėl Konvencijos dėl tarptautinio vaiko paramos ir kitokio šeimos išlaikymo išieškojimo, prie kurių Europos bendrija prisijungė 2007 m. balandžio 3 d., šį sakinį reikėtų išbraukti.

Pakeitimas 6
11 konstatuojamoji dalis

(11) Šalims turi būti sudaroma galimybė bendru susitarimu pasirinkti kompetentingą teismą, išskyrus tuos atvejus, kai išlaikymo prievolė susijusi su nepilnamečiu vaiku, kad būtų užtikrinta „silpnosios šalies“ apsauga.	(11) Šalims turi būti sudaroma galimybė bendru susitarimu pasirinkti kompetentingą teismą, išskyrus tuos atvejus, kai išlaikymo prievolė susijusi su nepilnamečiu vaiku, kad būtų užtikrinta „silpnosios šalies“ apsauga. ***Bylą nagrinėjantis teismas turi būti įsitikinęs, kad dėl jurisdikcijos prorogacijos susitarta laisva valia, pasitarus su nepriklausomais teisininkais, ir kad buvo atsižvelgta į bylos metu esamą šalių padėtį.***

Visi susitarimai dėl teismo pasirinkimo turi būti sudaryti raštu.

Pagrindimas

Svarbu, kad bylą nagrinėjantis teismas įsitikintų, jog dėl teismo susitarta laisva valia, pasitarus su nepriklausomais teisininkais, ir kad buvo atsižvelgta į bylos metu esamą šalių padėtį.

Pakeitimas 7
14 konstatuojamoji dalis

(14) Pirmenybė turi būti teikiama išlaikymo kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisei, kaip nustatyta dabartinėse tarptautinėse teisinėse priemonėse, bet ***antra pagal svarbumą turėtų būti*** ginčo nagrinėjimo vietos teisė***, kadangi šioje konkrečioje srityje ji dažnai padeda išspręsti ginčą*** paprasčiausiu, greičiausiu ir pigiausiu būdu.	(14) Pirmenybė turi būti teikiama išlaikymo kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisei, kaip nustatyta dabartinėse tarptautinėse teisinėse priemonėse, bet ***gali būti taikoma ir*** ginčo nagrinėjimo vietos teisė***, netgi kai ji nėra kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisė, jei pagal ją ginčai šioje srityje gali būti vienodai teisingai išspręsti*** paprasčiausiu, greičiausiu ir pigiausiu būdu ***ir jei nėra įrodymų, kad ši teisė pasirinkta savanaudiškais sumetimais.***

Pagrindimas

Reglamento tikslas – sudaryti sąlygas, kad sprendimas dėl išlaikymo kreditoriaus būtų priimamas lengvai ir savaime galiotų kitoje valstybėje narėje, – negalėtų būti pasiektas, jei būtų priimtas sprendimas, kuris įpareigotų teismą taikyti užsienio teisę, kai ginčai gali būti paprasčiau, greičiau ir pigiau išspręsti taikant ginčo nagrinėjimo vietos teisę. Taikant užsienio teisę dažnai pailgėja teismo procesas ir patiriama papildomų išlaidų dėl procedūrų, kurios dažnai yra skubios, o bylos šalys nebūtinai turi pakankamai lėšų joms apmokėti. Be to, kai kuriais atvejais kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisės taikymo rezultatas gali būti nepageidaujamas, pvz., jei moteris kreipiasi dėl išlaikymo šalyje, kurios pilietė ji yra ir kurioje ji paprašė prieglobsčio, išvykusi iš šalies, kurioje ji gyveno su savo vyru, turinčiu tą pačią pilietybę ir ten vis dar gyvenančiu.

Todėl šiame pakeitime numatoma, kad ginčo nagrinėjimo vietos teisė turėtų būti taikoma savo nuožiūra siekiant išvengti teisės pasirinkimo savanaudiškais sumetimais.

Pakeitimas 8
15 konstatuojamoji dalis

(15) Kai kreditorius negali išieškoti išmokų	(15) Kai ***išlaikymo*** kreditorius negali

iš skolininko remdamasis ***viena iš pirmiau minėtų teisių***, turi egzistuoti galimybė taikyti kitos valstybės, su kuria glaudžiai susijusi išlaikymo prievolė, teisę. ***Pvz., tai galėtų būti valstybė***, kurios pilietybę turi abi šalys, tačiau nebūtinai.	išieškoti išmokų iš skolininko remdamasis ***išlaikymo kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teise arba bylą nagrinėjančio teismo teise arba kai šią teisę taikyti būtų neteisinga arba netinkama***, turi egzistuoti galimybė taikyti kitos valstybės, su kuria glaudžiai susijusi išlaikymo prievolė, teisę***, visų pirma valstybės***, kurios pilietybę turi abi šalys, ***teisę***, tačiau nebūtinai.

Pagrindimas

Pakeitimu leidžiama taikyti ne tik išlaikymo kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisę ar bylą nagrinėjančio teismo teisę ir siekiama išvengti palankiausios teisės pasirinkimo savanaudiškais sumetimais.

Pakeitimas 9
16 konstatuojamoji dalis

(16) Tam tikromis sąlygomis šalims turi būti leidžiama pasirinkti taikytiną teisę. Proceso reikmėms joms taip pat turėtų būti leidžiama pasirinkti ginčo nagrinėjimo vietos teisę. Taip pat šalims turi būti suteikta galimybė iš anksto, dar nenagrinėjant ginčo, susitarti dėl taikytinos teisės, tačiau tik tada, kai byla susijusi su kitomis nei vaikų ar pažeidžiamų suaugusiųjų išlaikymo prievolėmis; be to, jų pasirinkimas turi apsiriboti tik tam tikrų įstatymų nurodymu.	(16) Tam tikromis sąlygomis šalims turi būti leidžiama pasirinkti taikytiną teisę. Proceso reikmėms joms taip pat turėtų būti leidžiama pasirinkti ginčo nagrinėjimo vietos teisę. Taip pat šalims turi būti suteikta galimybė iš anksto, dar nenagrinėjant ginčo, susitarti dėl taikytinos teisės, tačiau tik tada, kai byla susijusi su kitomis nei vaikų ar pažeidžiamų suaugusiųjų išlaikymo prievolėmis; be to, jų pasirinkimas turi apsiriboti tik tam tikrų įstatymų nurodymu. ***Bylą nagrinėjantis teismas turi būti įsitikinęs, kad dėl pasirinktos teisės buvo susitarta pasikonsultavus su nepriklausomais teisininkais. Visi susitarimai dėl teisės pasirinkimo turi būti sudaryti raštu.***

Pakeitimas 10
17 konstatuojamoji dalis

(17) Tais atvejais, kai tam tikra šeimos santykių, kuriais pateisinamas išlaikymo išmokų išieškojimas, forma nėra visų laikoma svarbiausia, skolininkas turi būti apsaugotas nuo nurodytos teisės taikymo.	***Išbraukta.***

Tokie atvejai galėtų būti, pavyzdžiui, santykiai tarp šoninei giminystės linijai priklausančių giminių ar dėl santuokos giminėmis tapusių asmenų, palikuonių išlaikymo prievolės protėviams arba išlaikymo prievolė po santuokos nutraukimo.

Pagrindimas

Ši konstatuojamoji dalis neaiški ir prieštarauja abipusio pripažinimo principui bei yra diskriminuojanti. Be to, kadangi pranešėja 20 straipsnio pakeitime siūlo palikti viešosios tvarkos garantiją, ši konstatuojamoji dalis nebereikalinga.

Pakeitimas 11
18a konstatuojamoji dalis (nauja)

(18a) Tam tikro pobūdžio duomenys, kurie susiję su rasine arba tautine kilme, politinėmis pažiūromis, religiniais arba filosofiniais įsitikinimais, naryste politinėse partijose arba profesinėse sąjungose, seksualine orientacija arba sveikata, turėtų būti tvarkomi tik prireikus ir atsižvelgiant į tai, kiek tai reikalinga konkrečiu atveju, bei laikantis specialių apsaugos nuostatų.

Pakeitimas 12
19 konstatuojamoji dalis

(19) Paskelbtas vienoje valstybėje narėje, su išlaikymo prievolėmis susijęs teismo sprendimas turi būti greitai ir veiksmingai įvykdomas bet kurioje kitoje valstybėje narėje. Išlaikymo kreditoriams turi būti sudaroma galimybė pasinaudoti tiesioginiais išskaitymais iš skolininkų atlyginimo ir banko sąskaitų.

(19) ***Šio reglamento tikslas – pradėti taikyti procedūras, kurios duotų rezultatų ir būtų prieinamos, greitos, veiksmingos, ekonomiškos, atitinkančios poreikius ir teisingos.*** Paskelbtas vienoje valstybėje narėje, su išlaikymo prievolėmis susijęs teismo sprendimas turi būti greitai ir veiksmingai įvykdomas bet kurioje kitoje valstybėje narėje.

Išlaikymo kreditoriams turi būti sudaroma galimybė pasinaudoti tiesioginiais išskaitymais iš skolininkų atlyginimo ir banko sąskaitų. ***Turėtų būti skatinami***

naujoviški ir veiksmingi su išlaikymo prievolėmis susijusių teismo sprendimų vykdymo užtikrinimo būdai.

Pagrindimas

Kaip ir Hagos konvencijos projekto, reglamento uždavinys turėtų būti prieinamų, greitų, veiksmingų, ekonomiškų, atitinkančių poreikius ir teisingų procedūrų skatinimas.

Su išlaikymo prievolėmis susijusių teismo sprendimų vykdymo užtikrinimas yra problemiškas daugelyje jurisdikcijų. Taigi valstybės narės turėtų aktyviai svarstyti naujoviškus vykdymo užtikrinimo būdus, labai veiksmingai naudojamus ne ES šalyse, pvz., vairuotojo pažymėjimų atėmimas.

Pakeitimas 13
22 konstatuojamoji dalis

(22) Šis reglamentas užtikrina pagrindines teises ir nepažeidžia principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Juo ypač stengiamasi, remiantis Chartijos 7, 8, 24 ir 47 straipsniais, užtikrinti visišką privataus ir šeimyninio gyvenimo, asmens duomenų ir vaiko teisių apsaugą bei teisę į veiksmingą teisinę gynybą nepriklausomame ir nešališkame teisme.	(22) Šis reglamentas užtikrina pagrindines teises ir nepažeidžia principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Juo ypač stengiamasi, remiantis Chartijos 7, 8, 24 ir 47 straipsniais, užtikrinti visišką privataus ir šeimyninio gyvenimo, asmens duomenų ir vaiko teisių apsaugą bei teisę į veiksmingą teisinę gynybą nepriklausomame ir nešališkame teisme. ***Taikant šį reglamentą reikėtų atsižvelgti į 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 3 ir 27 straipsnius, kuriuose numatoma, kad:***
	– imantis bet kokių vaiką liečiančių veiksmų, svarbiausia – vaiko interesai,
	– kiekvienas vaikas turi teisę turėti tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jo fiziniam, protiniam, dvasiniam ir socialiniam vystymuisi,
	– tėvams arba kitiems vaiką auklėjantiems asmenims tenka didžiausia atsakomybė už gyvenimo sąlygų, būtinų vaikui vystytis, sudarymą pagal jų sugebėjimus ir finansines galimybes,
	– valstybės imasi visų reikiamų priemonių, įskaitant tarptautinių susitarimų sudarymą, kad vaikas gautų išlaikymą iš tėvų ar kitų

	atsakingų asmenų, ypač kai tie asmenys gyvena kitoje valstybėje negu vaikas.

Pagrindimas

Reikia atsižvelgti į atitinkamoje JT konvencijoje nustatytas vaiko teises.

Pakeitimas 14
23 konstatuojamoji dalis

(23) Atsižvelgiant į 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką[1]**,** ***2 straipsnį, šio reglamento įgyvendinimo priemonės turi būti priimamos taikant to sprendimo 3 straipsnyje nustatytą konsultavimosi tvarką.***	(23) ***Šiam reglamentui įgyvendinti reikalingos priemonės turėtų būti priimamos vadovaujantis*** 1999 m. birželio 28 d. Tarybos ***sprendimu*** 1999/468/EB, ***nustatančiu*** Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką[1].
[1]OL L 184, 1999 7 17, p. 23.	[1] OL L 184, 1999 7 17, p. 23. ***Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).***

Pagrindimas

Atsižvelgiant į 1999 m. Komitologijos sprendimo pakeitimą pakoreguotos nuostatos dėl komitologijos. Taip pat žr. 50 ir 51 straipsnių pakeitimus.

Pakeitimas 15
24 konstatuojamoji dalis

(24) Šis reglamentas turi pakeisti anksčiau priimtus ir šią sritį reglamentuojančius Bendrijos teisės aktus. Be to, siekiant suvienodinti ir supaprastinti galiojančias teisines normas, jam teikiama pirmenybė prieš kitas tarptautines teisines priemones, taikomas tarp valstybių narių šioje srityje.	(24) Šis reglamentas turi pakeisti anksčiau priimtus ir šią sritį reglamentuojančius Bendrijos teisės aktus. Be to, siekiant suvienodinti ir supaprastinti galiojančias teisines normas, jam ***turėtų būti*** teikiama pirmenybė prieš kitas tarptautines teisines priemones, taikomas tarp valstybių narių šioje srityje. ***Jis taip pat turėtų būti suderinamas su būsima Hagos konvencija dėl tarptautinio vaiko paramos ir kitokio šeimos išlaikymo išieškojimo.***

Pagrindimas

Svarbu paaiškinti, kad šis reglamentas turi būti suderinamas su būsima Hagos konvencija.

Pakeitimas 16
1 straipsnio 1 dalis

1. Šis reglamentas taikomas išlaikymo prievolėms, kylančioms iš šeimos santykių arba santykių, kurie pagal jiems taikytiną teisę turi panašų poveikį.	1. Šis reglamentas taikomas išlaikymo prievolėms, kylančioms iš šeimos***, tėvystės (motinystės), santuokos ar giminystės*** santykių arba ***iš*** santykių, kurie pagal jiems taikytiną teisę turi panašų poveikį***, pvz., civilinės partnerystės.***

Pagrindimas

Žiūrėti 9 konstatuojamosios dalies pakeitimo pagrindimą.

Pakeitimas 17
2 straipsnio 8 punktas

1. (8) „kreditorius“ – bet kuris fizinis asmuo, kuriam privaloma išmokėti arba turėtų būti išmokamos išlaikymo išmokos;	(8) „kreditorius“ – bet kuris fizinis asmuo, kuriam privaloma išmokėti arba turėtų būti išmokamos išlaikymo išmokos***, arba valstybinė institucija, kuri, siekdama užtikrinti prievolės įvykdymą, prisiėmė kreditoriaus funkcijas***;

Pakeitimas 18
2 straipsnio 9 punktas

(9) „skolininkas“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris yra skolingas už išlaikymą arba iš kurio reikalaujama išlaikymo išmokų.	(9) „skolininkas“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris yra skolingas už išlaikymą arba iš kurio reikalaujama išlaikymo išmokų***, arba valstybinė institucija, perėmusi skolininko prievolę kreditoriui išlaikyti***.

Pakeitimas 19
2 straipsnio 9a punktas (naujas)

	(9a) „su asmens statusu susijusi byla“ – byla, susijusi su santuokos nutraukimu, gyvenimu skyriumi (separacija), santuokos pripažinimu negaliojančia ir tėvystės

nustatymu.

Pagrindimas

Būtina paaiškinti, ką reiškia „su asmens statusu susijusi byla“. Pateikta apibrėžtis sutampa su jurisdikcijos apibrėžtimi, kuri pateikta Reglamente Nr. 2201/2003, tačiau išplėsta, kad apimtų ir bylas dėl tėvystės nustatymo.

Pakeitimas 20
3 straipsnio c punktas

c) teismas, kuris turi jurisdikciją nagrinėti su asmenų statusu susijusias bylas, kai kartu pateikiamas ieškinys dėl išlaikymo išmokų***, išskyrus atvejus, jei ši jurisdikcija paremta vien tik vienos iš šalių pilietybe***;	c) teismas, kuris turi jurisdikciją nagrinėti su asmenų statusu susijusias bylas, kai kartu pateikiamas ieškinys dėl išlaikymo išmokų;

Pagrindimas

Šis apribojimas yra nenaudingas.

Pakeitimas 21
3 straipsnio d punktas

d) teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti bylas, susijusias su tėvų pareigomis pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003, kai kartu pateikiamas ieškinys dėl išlaikymo išmokų.	d) teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti bylas, susijusias su tėvų pareigomis pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003, kai kartu pateikiamas ieškinys dėl išlaikymo išmokų ***ir kai tuo pat metu, kai nagrinėjamas prašymas dėl išlaikymo, tame pačiame teisme nagrinėjama byla dėl tėvų pareigų***.

Pagrindimas

Reikėtų patikslinti.

Pakeitimas 22
4 straipsnio 2 dalis

2. Susitarimas dėl teismo pasirinkimo sudaromas raštu. ***Susitarimo perdavimas elektroniniu paštu, leidžiantis ilgalaikį susitarimo išsaugojimą, laikomas raštišku.***	2. Susitarimas dėl teismo pasirinkimo sudaromas raštu.

Pagrindimas

Ši nuostata pernelyg neaiški: ji galėtų būti taikoma, pvz., pasikeitimui elektroniniais laiškais.

Pakeitimas 23
4 straipsnio 2a dalis (nauja)

2a. Bylą nagrinėjantis teismas turi būti įsitikinęs, kad dėl jurisdikcijos prorogacijos susitarta laisva valia, pasitarus su nepriklausomais teisininkais, ir kad buvo atsižvelgta į bylos metu esamą šalių padėtį.

Pagrindimas

Žr. 11 konstatuojamosios dalies pakeitimo pagrindimą.

Pakeitimas 24
6 straipsnio b punktas

b) jei išlaikymo prievolės susijusios su sutuoktiniais arba buvusiais sutuoktiniais, teismai tos valstybės narės, kurios teritorijoje buvo paskutinė nuolatinė sutuoktinių gyvenamoji vieta, jei šioje nuolatinėje gyvenamojoje vietoje jie įsikūrė mažiau nei prieš metus iki kreipimosi į teismą.	b) jei išlaikymo prievolės susijusios su sutuoktiniais arba buvusiais sutuoktiniais, teismai tos valstybės narės, kurios teritorijoje buvo paskutinė nuolatinė sutuoktinių gyvenamoji vieta, jei šioje nuolatinėje gyvenamojoje vietoje jie įsikūrė mažiau nei prieš metus iki kreipimosi į teismą.

Pagrindimas

Šis pakeitimas turi įtakos tik variantui anglų kalba.

Pakeitimas 25
10 straipsnio 1a dalis (nauja)

Kai byla dėl išlaikymo iškelta pateikus prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių, 7 ir 8 straipsnių nuostatos neįpareigoja prašymui dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikomą teisę būtinai taikyti ir visiems vėlesniems prašymams dėl išlaikymo ar išlaikymo pakeitimo, pateiktiems pagrindinėse bylose dėl santuokos nutraukimo, santuokos ar civilinės partnerystės pripažinimo negaliojančia, ar

gyvenimo skyriumi (separacijos).

Pagrindimas

Jei nebūtų šios nuostatos, galėtų būti laikoma, kad, jei moteris kreipiasi dėl išlaikymo kaip laikinosios priemonės A šalyje, kurioje ji paprašė prieglobsčio, visiems klausimams, susijusiems su išlaikymo prievolėmis, kylančiomis iš santuokos nutraukimo bylos, vėliau iškeltos B šalyje, kuri yra jos kilmės šalis ir kurioje ji gyveno su savo vyru, turi būti taikoma A šalies teisė.

Pakeitimas 26
13 straipsnis

1. Išlaikymo prievoles reglamentuoja nuolatinės skolininko gyvenamosios vietos teisė.	1. Išlaikymo prievoles reglamentuoja nuolatinės skolininko gyvenamosios vietos teisė.
2. Ginčo nagrinėjimo vietos teisė taikoma:	2. Ginčo nagrinėjimo vietos teisė taikoma:
a) ***kai pagal 1 dalyje nurodytą teisę kreditorius negali gauti išlaikymo išmokų iš skolininko;*** arba	a) ***jei ši teisė yra kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisė;*** arba
b) kai kreditorius ***pateikia prašymą dėl išlaikymo išmokų išieškojimo ir kai tai yra teisė tos valstybės, kurioje yra nuolatinė skolininko gyvenamoji vieta***.	b) kai kreditorius ***pagal kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisę negali gauti išlaikymo išmokų iš skolininko; arba***
	c) jei ji yra skolininko nuolatinės gyvenamosios vietos teisė, nebent kreditorius pareikalauja taikyti kitą teisę ir jei teismas yra įsitikinęs, kad jis šiuo klausimu tarėsi su nepriklausomais teisininkais.
3. ***Kai kreditorius negali gauti išlaikymo išmokų iš skolininko pagal nė vieną iš pirmiau minėtomis sąlygomis nurodytų teisių ir kai iš aplinkybių paaiškėja, kad išlaikymo prievolė yra glaudžiai susijusi su kita valstybe, ypač ta, kurios pilietybę turi ir kreditorius, ir skolininkas, taikoma tos valstybės, su kuria glaudžiai susijusi išlaikymo prievolė, teisė.***	3. ***Nepaisant 1 dalies, gali būti taikoma ir ginčo nagrinėjimo vietos teisė, netgi kai ji nėra kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisė, jei pagal ją ginčai šioje srityje gali būti vienodai teisingai išspręsti paprasčiau, greičiau ir pigiau ir jei nėra įrodymų, kad ši teisė pasirinkta savanaudiškais sumetimais.***
	4. Jei pagal kreditoriaus nuolatinės gyvenamosios vietos teisę arba ginčo nagrinėjimo vietos teisę kreditorius negali

gauti išlaikymo išmokų iš skolininko arba kai šią teisę taikyti būtų neteisinga arba netinkama, išlaikymo prievolėms taikoma kitos šalies, su kuria išlaikymo prievolės glaudžiai susijusios, teisė, visų pirma valstybės, kurios pilietybę turi ir kreditorius, ir skolininkas, teisė, tačiau nebūtinai.

Pagrindimas

Žr. 14 ir 15 konstatuojamųjų dalių pakeitimų pagrindimus.

Pakeitimas 27
14 straipsnio 1a dalis (nauja)

jei bylą nagrinėjantis teismas yra įsitikinęs, jog dėl pasirinkto teismo ar pasirinktos teisės buvo susitarta laisva valia, pasikonsultavus su nepriklausomais teisininkais.

Pakeitimas 28
15 straipsnis

15 straipsnis	***Išbraukta.***
Pasirinktos teisės netaikymas skolininkui prašant	
1. Kai išlaikymo prievolės susijusios ne su vaikais ar pažeidžiamais suaugusiais ir ne su sutuoktiniais arba buvusiais sutuoktiniais, skolininkas gali prieštarauti kreditoriaus ieškiniui, motyvuodamas tuo, kad valstybės, kurios piliečiai jie abu yra, teisėje arba, jei jie yra ne tos pačios valstybės piliečiai, skolininko nuolatinės gyvenamosios vietos teisėje tokia išlaikymo prievolė nėra numatyta.	
2. Kai išlaikymo prievolės susijusios su sutuoktiniais ar buvusiais sutuoktiniais, skolininkas gali prieštarauti kreditoriaus ieškiniui, motyvuodamas tuo, kad tos valstybės, su kuria glaudžiausiai susijusios	

vedybos, teisėje tokia išlaikymo prievolė nėra numatyta .

Pagrindimas

Ši nuostata prieštarauja abipusio pripažinimo principui ir yra diskriminuojanti.

Pakeitimas 29
17 straipsnis

1. Išlaikymo prievolei taikytinoje teisėje apibrėžiama:	1. Išlaikymo prievolei taikytinoje teisėje apibrėžiama:
a) ***kreditoriaus teisės, jų mastas ir jų panaudojimo adresatas***;	a) ***ar kreditorius gali reikalauti išlaikymo išmokų, kuriam laikui, kokios sumos ir iš ko***;
b) ***sąlygos, kuriomis*** kreditorius gali reikalauti išlaikymo išmokų atgaline data;	b) ***kuriam laikui ir kokios sumos*** išlaikymo išmokų kreditorius gali reikalauti atgaline data;
c) išlaikymo prievolės apskaičiavimas ir indeksavimas;	c) išlaikymo prievolės apskaičiavimas ir indeksavimas;
d) bylos senatis ir iškėlimo terminai;	d) bylos senatis ir iškėlimo terminai;
e) viešosios institucijos, išmokėjusios kreditoriui išlaikymo išmoką, teisė reikalauti išmokos grąžinimo ir skolininko prievolės ribos.	e) viešosios institucijos, išmokėjusios kreditoriui išlaikymo išmoką, teisė reikalauti išmokos grąžinimo ir skolininko prievolės ribos.
2. ***Kad ir kokia teisė būtų taikoma, nustatant išlaikymo išmokos dydį, turi būti atsižvelgta į kreditoriaus poreikius ir skolininko išteklius***.	2. ***Nepaisant 1 dalies, nustatydamas išlaikymo išmokų sumą, bylą nagrinėjantis teismas remiasi faktiniais ir dabartiniais kreditoriaus poreikiais ir faktiniais ir dabartiniais skolininko ištekliais, atsižvelgdamas į pastarojo pagrįstus poreikius ir į visas kitas jo ar jos turimas išlaikymo prievoles.***

Pagrindimas

Šiuo pakeitimu siekiama patikslinti Komisijos pasiūlytą formuluotę. Svarbu aiškiai nustatyti, kad svarbiausia yra kreditoriaus faktiniai poreikiai, ir įvertinti tai, kad skolininkas jau gali turėti pareigą mokėti išlaikymo išmokas, pvz., ankstesniam partneriui.

Pakeitimas 30
20 straipsnis

Į šiame reglamente nurodytos teisės nuostatas gali būti neatsižvelgiama tik	Į šiame reglamente nurodytos teisės nuostatas gali būti neatsižvelgiama tik

tuomet, jei jų taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su ginčo nagrinėjimo vietoje galiojančia viešąja tvarka. ***Tačiau į šiame reglamente nurodytos valstybės narės teisės nuostatas negali būti neatsižvelgiama dėl šios priežasties.***	tuomet, jei jų taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su ginčo nagrinėjimo vietoje galiojančia viešąja tvarka.

Pagrindimas

Ši garantija turi būti palikta.

Pakeitimas 31
21 straipsnis

Siekiant nustatyti pagal šį reglamentą taikytiną teisę, kiekvienas teritorinis vienetas laikomas valstybe, kai ją sudaro keli savas išlaikymo prievoles reglamentuojančias normas turintys teritoriniai vienetai.	***Valstybė, kurioje įvairūs teritoriniai vienetai turi savas išlaikymo prievolėms taikytinas taisykles, neprivalo taikyti šio reglamento tik dėl to, kad kilo prieštaravimas tarp šiuose teritoriniuose vienetuose taikomų normų.***

Pagrindimas

Ši nuostata perrašyta iš analogiškos „Roma II“ reglamento nuostatos. Valstybės narės, kurias sudaro keli teritoriniai vienetai, kuriuose galioja jų pačių savos taisyklės, turėtų turėti teisę pačios spręsti, ar šio reglamento nuostatos bus taikomos tarp šių teritorinių vienetų kylantiems klausimams spręsti.

Pakeitimas 32
22 straipsnio 3 dalis

3. ***Valstybės narės per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos praneša Komisijai apie jų taikomus dokumento įteikimo būdus. Valstybės narės Komisijai praneša apie bet kuriuos šios informacijos pakeitimus.*** ***Komisija pateikia šią informaciją visuomenei.***	3. Dokumentus galima įteikti ir atsakovo atstovui.

Pagrindimas

Dokumentų įteikimo būdai atitinka tuos, kurie numatyti Reglamente Nr. 1896/2006 dėl Europos mokėjimo įsakymo procedūros, kuriame nenumatomas taikomų dokumentų įteikimo būdų keitimas. Siekiant paprastumo turėtų būti apsvarstyta galimybė paprasčiausiai paminėti

2000 m. gegužės 29 d. Reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse.

Vadovaujanti nauja 3 dalimi leidžiama dokumentus įteikti atsakovo atstovui teisės klausimais pagal Reglamento Nr. 1896/2006 nuostatas.

Pakeitimas 33
29 straipsnis

Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo teismo išlaidų apmokėjimo, turi teisę sprendimo vykdymo metu ***naudotis*** vykdymo valstybės teisėje ***nustatytomis palankiausiomis teisinės pagalbos ar atleidimo*** nuo teismo išlaidų ***apmokėjimo sąlygomis***.	Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo teismo išlaidų apmokėjimo, turi teisę sprendimo vykdymo metu ***gauti teisinę pagalbą pagal 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/8/EB, kurioje numatomas teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tarptautiniuose ginčuose pagerinimas nustatant minimalias bendras teisinės pagalbos tokiems ginčams spręsti teikimo taisykles[1], ar teisę į*** vykdymo valstybės teisėje ***nustatytą didžiausią galimą atleidimą*** nuo teismo išlaidų.
	[1] OL L 26, 2003 1 31, p. 41.

Pakeitimas 34
33 straipsnio a punktas

a) skolininkui pranešus apie naujas aplinkybes arba aplinkybes, kurios buvo nežinomos kilmės teismui priimant sprendimą;	***Išbraukta.***

Pagrindimas

Pagal šią nuostatą išlaikymo prievolės mėginančiam išvengti išlaikymo skolininkui paliekama per daug laisvės. Aplinkybės, kai skolininkas kreipiasi dėl peržiūros kilmės teisme, jau numatytos b punkte. Be to, neaišku, kaip sprendimo vykdymą užtikrinantis teismas galėtų dar kartą svarstyti kilmės teismo sprendimą: ne visuose teismo sprendimuose sprendimo motyvai išdėstomi išsamiai, o sprendimo vykdymo vietos teismas visų bylos dokumentų negauna.

Pakeitimas 35
35 straipsnio 1 dalis

1. Kreditoriaus prašymu kilmės teismas, kuriam perduota nagrinėti bylą iš esmės, gali išduoti laikino banko sąskaitos	1. Kreditoriaus prašymu kilmės teismas, kuriam perduota nagrinėti bylą iš esmės, gali išduoti laikino banko ***sąskaitoje***

įšaldymo vykdomąjį raštą, skirtą bankui, kuriame skolininkas turi sąskaitą, kitoje valstybėje narėje. Laikino banko ***sąskaitos*** įšaldymo prašymas ir vykdomasis raštas turi atitikti šio reglamento IV priede pateikiamą pavyzdį.	***esančios sumos, kuri reikalinga išlaikymo prievolei vykdyti,*** įšaldymo vykdomąjį raštą, skirtą bankui, kuriame skolininkas turi sąskaitą, kitoje valstybėje narėje. Laikino banko sąskaitos įšaldymo prašymas ir vykdomasis raštas turi atitikti šio reglamento IV priede pateikiamą pavyzdį.

Pakeitimas 36
35a straipsnis (naujas)

	35a straipsnis
	Kiti vykdomieji raštai
	Bylą nagrinėjantis teismas gali įsakyti vykdyti ir kitas jo manymu tinkamas vykdymo užtikrinimo priemones, numatytas jo nacionalinėje teisėje.

Pagrindimas

Sprendimo vykdymo vietos teismas turėtų turėti teisę priimti ne tik reglamente išvardytus vykdomuosius sprendimus. Kadangi valstybės narės turėtų būti skatinamos apsvarstyti naujoviškus sprendimų vykdymo užtikrinimo būdus, įskaitant tuos, kurie labai veiksmingai naudojami ne ES šalyse, tai ir teismai turėtų naudoti visas pagal jų nacionalinę teisę įmanomas priemones.

Pakeitimas 37
38 straipsnio 1 dalis

1. Jei reikia, VI skyriaus nuostatos taikomos autentiškų dokumentų ir vykdymo šalių susitarimų pripažinimui ir vykdymui. Kompetentinga valstybės narės, kurioje yra vykdomas autentiškas dokumentas arba šalių susitarimas, institucija ***bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu*** išduoda dokumento išrašą, naudodama šio reglamento II priede pateikiamą pavyzdį.	1. Jei reikia, VI skyriaus nuostatos taikomos autentiškų dokumentų ir vykdymo šalių susitarimų pripažinimui ir vykdymui. Kompetentinga valstybės narės, kurioje yra vykdomas autentiškas dokumentas arba šalių susitarimas, institucija ***savaime*** išduoda dokumento išrašą, naudodama šio reglamento II priede pateikiamą pavyzdį.

Pagrindimas

Reglamento nuostatos turi būti įgyvendinamos taikant kuo mažiau formalumų.

Pakeitimas 38
44 straipsnio 1 dalis

1. Centrinės valdžios institucijos leidžia naudotis informacija, galinčia palengvinti išlaikymo išieškojimą šiame skyriuje nustatytomis sąlygomis. Ši informacija pateikiama siekiant:	1. Centrinės valdžios institucijos leidžia naudotis informacija, ***konkrečiu atveju*** galinčia palengvinti išlaikymo išieškojimą šiame skyriuje nustatytomis sąlygomis. Ši informacija pateikiama siekiant:

Pakeitimas 39
44 straipsnio 1 dalies a punktas

a) nustatyti skolininko buvimo vietą;	a) nustatyti skolininko buvimo ***vietos adresą***;

Pakeitimas 40
44 straipsnio 1a dalis (nauja)

	1a. Pagal proporcingumo principą kiekvienu atskiru atveju turėtų būti nustatoma, kurie asmens duomenys iš visų turimų turėtų būti tvarkomi, ir tokia teisė turėtų būti suteikiama tik prireikus palengvinti išlaikymo prievolių vykdymą.

Pakeitimas 41
44 straipsnio 1b dalis (nauja)

	1b. Biometriniai duomenys, pvz., pirštų atspaudai arba DNR duomenys, netvarkomi.

Pakeitimas 42
44 straipsnio 1c dalis (nauja)

	1c. Tam tikro pobūdžio duomenys, kurie susiję su rasine arba tautine kilme, politinėmis pažiūromis, religiniais arba filosofiniais įsitikinimais, naryste partijose arba profesinėse sąjungose, seksualine orientacija arba sveikata, tvarkomi tik prireikus ir atsižvelgiant į

tai, kiek tai reikalinga konkrečiu atveju, bei laikantis specialių apsaugos nuostatų.

Pakeitimas 43
44 straipsnio 2a dalis (nauja)

2a. Prašymai pateikti informaciją, kuri nepaminėta 2 dalyje, turėtų būti pagrįsti ir būtini 1 dalyje išvardytiems tikslams pasiekti.

Pakeitimas 44
46 straipsnio 3 dalis

3. Teismas gali saugoti pagal šį reglamentą perduotą informaciją tik tol, kol ji reikalinga išlaikymo išieškojimui palengvinti. ***Saugojimo terminas negali būti ilgesnis nei vieneri metai.***	3. Teismas gali saugoti pagal šį reglamentą perduotą informaciją tik tol, kol ji reikalinga išlaikymo išieškojimui palengvinti.

Pagrindimas

Informacija yra prieinama tol, kol būtina tam tikslui, kuriam ji buvo renkama ar yra toliau tvarkoma. Išlaikymo prievolių srityje informacija konkrečiu atveju gali būti reikalinga gana ilgą laikotarpį, kad teisėjas galėtų periodiškai iš naujo nustatyti išlaikymo prievolių teisinį pagrindą ir šias prievoles teisingai įvertinti kiekybiškai. Remiantis Komisijos pateikta informacija, išlaikymo išmokos ES mokamos vidutiniškai 8 metus.

Pakeitimas 45
48 straipsnio 3a dalis (nauja)

3a. Šiame reglamente atsižvelgiama į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų fizinių asmenų teises ir laisves, susijusias su asmens duomenų tvarkymu, ypač jų teisę į privatumą, siekiant užtikrinti laisvą asmens duomenų srautą Bendrijoje;

Pakeitimas 46
50 straipsnis

Šio reglamento priedų pakeitimai priimami pagal 51 straipsnio 2 dalyje minimą patariamąją procedūrą.	Šio reglamento priedų pakeitimai priimami pagal 51 straipsnio 2 dalyje minimą patariamąją procedūrą. (Šis pakeitimas variantui lietuvių kalba įtakos neturi.)

Pakeitimas 47
51 straipsnis

1. Komisijai padeda ***iš valstybių narių atstovų sudarytas*** Komitetas***, kuriam pirmininkauja Komisijos atstovas***.	1. Komisijai padeda ***Reglamento (EB) Nr. 44/2001 75 straipsnyje numatytas*** Komitetas.
2. Darant nuorodą į šią dalį, ***taikoma*** Sprendimo 1999/468/EB 3 ***straipsnyje numatyta patariamoji procedūra,*** atsižvelgiant į jo ***7 straipsnio 3 dalies*** nuostatas.	2. Darant nuorodą į šią dalį, ***taikomi*** Sprendimo 1999/468/EB 3 ***ir 7 straipsniai,*** atsižvelgiant į jo ***8 straipsnio*** nuostatas.

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Įžanga

Šiuo metu Europos Sąjungos lygmeniu nėra vienos visiškai suvienodintos sistemos dėl sprendimų pripažinimo ir vykdymo išlaikymo prievolių srityje.

Pagrindinis pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje tikslas – pašalinti teisines kliūtis, trukdančias išieškoti išlaikymo išmokas iš kitoje ES valstybėje narėje gyvenančio piliečio.

Šiuo reglamentu siekiama užtikrinti greitą, (dažniausiai) nemokamą išlaikymo išmokų išieškojimą. Tai ES piliečiams itin svarbus ir reikalingas reglamentas. Sukūrus vidaus rinką asmenų tarpvalstybinis judėjimas smarkiai išaugo. Kartu išaugo ir problemos, turinčios neigiamą poveikį migrantų partneriams, ypač naujosiose valstybėse narėse, kurių piliečiai visapusiškai išnaudoja laisvo judėjimo teikiamus privalumus. Be to, būtina atsižvelgti į tai, kad visoje Europos Sąjungoje daugėja nutrauktų santuokų ir sutuoktinių išsiskyrimų.

Rengdama pranešimą pranešėja bendravo su institucijomis, sprendžiančiomis išlaikymo prievolių klausimus, ir su asmenimis, bandančiais gauti išlaikymą. Pasikonsultavusi ji, deja, išsiaiškino, kad teismo nutartys dažnai nėra vykdomos. Pvz., apskaičiuota, kad Lenkijoje tik 10 proc. žmonių, privalančių mokėti išlaikymo išmokas, vykdo šią pareigą. Kiti asmenys, kurie turėtų teikti finansinę paramą savo vaikų išlaikymui, visais įmanomais būdais stengiasi to išvengti, jie perleidžia savo turtą artimiems arba tolimiems giminaičiams, oficialiai nedirba, nors iš tikrųjų turi tam tikrų pastovių pajamų, nepriima iš skolų išieškotojų gaunamų laiškų, slapstosi nuo teisėsaugos pareigūnų. Norėdamos priversti asmenį sumokėti išlaikymo išmokas atsakingos institucijos netgi priverstos imtis radikalių veiksmų, pvz., atimti vairuotojo pažymėjimą. Kita vertus, kreditoriai gyvena labai vargingai ir dažnai netgi neturi pakankamai pinigų pragyvenimui.

Galima įsivaizduoti, kad, kai skolininkas gyvena užsienyje, šias problemas spręsti dar sunkiau. Išlaikymo išieškojimas šiuo atveju trunka žymiai ilgiau, yra sudėtingesnis ir dažnai jo netgi neįmanoma įgyvendinti. Norint išvengti tokios padėties ir taip palengvinti ES piliečių gyvenimą ir buvo priimtas toks reglamentas.

Stengdamasi sutelkti dėmesį į šį svarbų klausimą ir paskatinti valstybes nares jį spręsti bei greitai užbaigti reglamento projekto rengimą, pranešėja nusprendė surengti šiuo klausimu viešąjį svarstymą, kuris numatytas rugsėjo 11 d.

2. Teisinis pagrindas

Pasiūlymas dėl reglamento buvo ilgalaikio veiksmų plano (žinomo kaip „Hagos programa“), kuriuo buvo siekiama stiprinti laisvę, saugumą ir teisingumą ES ir kurį 2004 m. lapkričio mėn. Hagoje vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime priėmė valstybių ir vyriausybių vadovai, rezultatas. Šioje programoje „Komisija kviečiama pateikti <...> 2005 m. – dokumento dėl išlaikymo sprendimų, įskaitant apsaugos priemones ir sąlyginį vykdymą,

pripažinimo ir vykdymo projektą.“

Tuo pačiu metu, nuo 1999 m., Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencija (tarptautinė organizacija, kurios narės – visos ES valstybės narės ir 40 kitų valstybių) taip pat dirbo išlaikymo išieškojimo užsienyje tarptautinės sistemos išsamios reformos srityje. Darbas turi būti baigtas 2007 m. lapkričio mėn.

Pranešėja atidžiai stebi Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos darbą ir mano, kad jos parengtos nuostatos turi būti teikiamos kartu su ES pasiūlymais. Tačiau ji taip pat mano, kad ES šiuo klausimu reikia atskiro vidinio reglamento. Dėl didelio šaltinių skaičiaus ir aukšto valstybių narių integravimo lygio palyginamumas su ne ES valstybėmis neįmanomas, be to, kadangi skiriasi ES iškeltų tikslų svarba, reikia sukurti atskirą, pažangesnę teismo sprendimų dėl išlaikymo pripažinimo ir vykdymo sistemą. Suprantama, naujoji sistema turi kuo labiau atitikti Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos sistemą, tačiau ji gali būti pažangesnė. Taip pat būtina pabrėžti, kad reikia daug laiko ratifikuoti konvencijai, o kartais valstybės jų visai neratifikuoja. Turint mintyje išlaikymo išmokų išieškojimo problemos mastą ir jos tendenciją augti, visiškai aišku, kad šiuo atžvilgiu ES reikalinga nauja, operatyvi ir veiksminga tvarka.

3. Taikymo sritis ir turinys

Reglamento taikymo sritis apima visas išlaikymo prievoles, kylančias iš šeimos santykių (1 str.). Pranešėja pritaria sprendimų krypčiai, numatytai pasiūlyme dėl reglamento. Tačiau ji norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad kadangi terminas „išlaikymo prievolė“ kiekvienoje valstybėje narėje apibrėžiamas skirtingai, reglamento taikymo sritis apims tas išlaikymo prievoles, kurios numatytos kiekvienos valstybės narės nacionalinėje teisėje.

Komisija vienintelėje priemonėje pateikė visas šiuo klausimu taikytinas priemones: jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo ir vykdymo, bendradarbiavimo ir kliūčių sklandžiam procesinių veiksmų vykdymui pašalinimo.

Šiuo reglamentu supaprastinamas piliečių gyvenimas. Labiausiai reikia supaprastinti procesinių veiksmų nustatant išlaikymo įsipareigojimus vykdymą. Atsižvelgdama į tai Komisija siūlo, kad teismui priėmus sprendimą būtų būtina imtis priemonių, kuriomis be jokių papildomų formalumų tam sprendimui būtų suteikiama tokia pati galia, kokią jis turi kilmės valstybėje narėje.

Praktiškai išlaikymo išieškojimą sudarys vienas etapas, t. y. kreditorius turės pateikti teismui prašymą. Po to, teismui pageidaujant, kreditoriaus valstybėje esanti paskirta centrinė institucija turės nusiųsti tinkamai parengtą prašymą skolininko valstybėje esančiai paskirtai centrinei institucijai, kuri surinks informaciją apie skolininką, reikalingą išlaikymo prievolei apibrėžti ir vykdyti, o tada ši institucija ją persiųs kreditoriaus valstybei.

Kreditoriui turėtų būti suteikta teisė pareikalauti per savo kilmės šalies teismą, kad kitoje valstybėje narėje esančio skolininko darbdavys arba kitos valstybės narės bankas, kuriame skolininkas turi einamąją sąskaitą, mokėtų jam tiesiogines mėnesines išmokas (34 str.). Kreditorius gali paprašyti teismo, kuriam perduota nagrinėti byla, išduoti laikino banko sąskaitos įšaldymo vykdomąjį raštą, skirtą bankui kitoje valstybėje narėje, kuriame

skolininkas turi sąskaitą (35 str.). Paprastai išlaikymo skolos apmokamos pirmiau už kitas skolininko skolas (36 str.).

5. Išvados

Pranešėja pritaria reglamento projektui ir jame pateiktų sprendimų krypčiai. Jo įgyvendinimas neabejotinai turės teigiamą socialinį poveikį, kadangi padės išlaikymo išmokų kreditoriams, gyvenantiems vienoje valstybėje narėje, išieškoti išmokas iš kitoje valstybėje narėje gyvenančių skolininkų. Atsižvelgiant į tai galima tikėtis, kad šis reglamentas sudarys palankias sąlygas tinkamam vidaus rinkos funkcionavimui, daugiausia pašalinant kliūtis laisvam asmenų, kurie šiuo metu kenčia dėl skirtingose valstybėse narėse esančių neatitikimų vykdant išlaikymo prievoles, judėjimui.

Pasiūlymas dėl reglamento dėl išlaikymo prievolių yra išties reikalingas šiuolaikinėje visuomenėje, kad galima būtų pagerinti išlaikymo kreditorių, kurie visų pirma yra vaikai, padėtį. Dėl didėjančio besiskiriančių porų skaičiaus ir augančio mobilumo Europos Sąjungoje neišvengiamai daugėja tarpvalstybinių ginčų, susijusių su išlaikymo išieškojimu. Todėl veiksmingesnis išlaikymo išmokų išieškojimas pagerins daugelio vaikų gyvenimo ir lavinimosi sąlygas. Šiuo pasiūlymu bus sudaromos palankios sąlygos išlaikymo kreditoriams pateikti savo ieškinį vietos kompetentingam teismui. O teismui priėmus sprendimą, bus imamasi priemonių siekiant užtikrinti, kad šis sprendimas be jokių papildomų formalumų būtų pripažįstamas visose valstybėse narėse. Dabar kreditorius galės pasinaudoti didžiule pagalba, kurią naujasis reglamentas suteiks piliečių teisių gynimo srityje.